

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми
27045 Українська мова та переклад (для іноземців) (мова навчання українська),
рівень вищої освіти Бакалавр,
спеціальність 035 – Філологія

Співпраця з експертною групою була продуктивною. Ми вдячні експертам за ґрунтовний аналіз, змістовне обговорення й відзначені сильні сторони ОП «Українська мова та переклад (для іноземців) (мова навчання українська)». Рекомендації певною мірою висвітлили перспективи розвитку програми і слугуватимуть покращенню її реалізації та вдосконаленню відповідно до цілей ОП. Водночас ми маємо певні застереження щодо окремих позицій звіту.

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення</p> <p>1. Удосконалення та успішна реалізація ОПП потребує тісної взаємодії з державними інституціями, зокрема МЗС, МОН України, а також з посольствами іноземних держав в Україні, яка наразі має несистемний характер.</p> <p>2. Можливості реального вільного вибору навчальних дисциплін є звуженими через блоковий підхід у поєднанні з невеликим контингентом студентів на ОПП, а також через недостатню поінформованість студентів щодо альтернативних шляхів реалізації права на вибір.</p> <p>3. Через невизначеність фокус-групи зовнішніх стейкхолдерів відсутня практика проведення опитувань серед роботодавців з метою визначення актуальних чітких вимог до випускників.</p> <p>Недоліки:</p> <p>1. Профіль ОПП має низку технічних огріхів, які потребують усунення.</p> <p>2. Окремі ПРН (ПРН8 та ПРН-9) опосередковано забезпечені ОК ОПП; окремі – прив'язані до блоків вибіркового дисциплін та не можуть бути забезпечені нормативною частиною навчального плану.</p> <p>Рекомендуємо:</p>	<p>Щиро дякуючи за надані рекомендації, вважаємо за необхідне надати пояснення за окремими пунктами, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - незрозуміло яким чином допоможе реалізації програми посилення взаємодії з МОН України, взаємодія ж з МЗС та посольствами є постійною і системною; - можливості вільного вибору навчальних дисциплін у студентів Університету є найбільшими серед ЗВО України, згаданий блоковий підхід є лише комплексною пропозицією і не звужує можливостей студентів для формування індивідуальної освітньої траєкторії (їм доступні всі дисципліни всіх програм); - невизначеності із зовнішніми стейкхолдерами немає – це роботодавці країн походження, існують об'єктивні труднощі проведення їх опитування. <p>Конкретні заперечення чи пояснення Університету</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>1) активізувати роботу із залучення державної підтримки, налагодження зв'язків з центрами україністики у світі; визначити коло потенційних роботодавців; налагодити постійну співпрацю із зовнішніми стейкхолдерами та активно залучати їх до процесів оновлення ОПП;</p> <p>2) удосконалити процедури інформування щодо можливостей реалізації індивідуальної освітньої траєкторії; належне адміністрування системи організації вибору навчальних дисциплін; функціонування загальноуніверситетського Каталогу вибіркових курсів;</p> <p>3) переглянути перелік обов'язкових ОК з метою реалістичного забезпечення ПРН 8 та ПРН 9 (для забезпечення РН, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія), а також вилучити з переліку програмних результатів навчання ПРН 25 та ПРН 26 (забезпечених вибірковими блоками дисциплін);</p> <p>4) забезпечити студентам можливість проходити перекладацьку практику на зовнішніх базах практик;</p> <p>5) передбачити складання кваліфікаційного іспиту (розширення програми комплексного іспиту) за результатами вивчення спеціалізованих блоків дисциплін, де відбувається присвоєння професійної кваліфікації;</p> <p>6) організувати роз'яснювальну кампанію серед студентів-іноземців щодо можливостей академічної мобільності та процедур визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО;</p> <p>7) КНУТШ розробити внутрішні процедури визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті;</p> <p>8) оновити списки рекомендованої літератури в усіх робочих навчальних із додаванням праць та авторських розробок викладачів ОПП, створити електронну базу авторських підручників, посібників та методичних порадників, які використовуються під час навчання іноземних студентів;</p> <p>9) активніше залучати студентів до наукової роботи, а також ввести курс з основ академічного письма для підготовки здобувачів до наукової роботи та ефективного інформування про принципи академічної доброчесності;</p> <p>10) налагодити взаємодію Студпарламенту зі студентами-іноземцями; заохочувати іноземців до активної участі в житті університету.</p>	<p>щодо визначених ЕГ недоліків ОП та рекомендацій з удосконалення ОП викладено у коментарях до відповідного критерію.</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.</p> <p>Сильні сторони: 1. ОПП є унікальною на українському ринку освітніх послуг, адже зорієнтована на підготовку студентів-іноземців та покликана формувати спільноту фахівців-україністів, які виконуватимуть функції народних дипломатів та здійснюватимуть промоцію української мови у світі.</p> <p>2. Цілі ОПП та бачення перспектив її розвитку, продемонстроване розробниками, корелюють з пріоритетними напрямками розвитку КНУТШ, визначеними в Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025 рр. Керівництво університету та Інституту філології КНУТШ демонструють чітке розуміння необхідності підтримки освітньої програми з україністики для студентівіноземців.</p> <p>Позитивні практики: 1. Започаткування ОПП, зорієнтованої саме на філологічну підготовку студентівіноземців, було відповіддю на ідентифіковану потребу враховувати специфіку опанування української мови як іноземної. Відтак можемо стверджувати врахування під час її створення інтересів здобувачів вищої освіти.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.</p> <p>Недоліки:</p> <p>Профіль ОПП (редакція, затверджена 25.08.2020 р.) має низку технічних огріхів: - вказівка на 7 рівень НРК (редакція НРК, затверджена 25.06.2020 р., визначає бакалаврський як 6 рівень - https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12); - відсутня вказівка на присвоєння освітньої кваліфікації “бакалавр філології”, передбаченої Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” галузі знань 03 “Гуманітарні науки” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України (наказ №869 від 20.06.2019 р.). Натомість профіль ОПП містить інформацію про</p>	<p>Недоліки:</p> <p>- Не вважаємо технічним огріхом вказівку на бакалаврський рівень як 7. Опис нової редакції освітньої програми «Українська мова та переклад (для іноземців (мова викладання українська)» перебував на погодженні з грудня 2019 року, був затверджений Вченою радою 02.03.2020 р. (на той час діяла попередня редакція НРК, а редакція НРК, у якій бакалаврський рівень визначений як 6-й, затверджена 25.06.2020 р.), введений у дію наказом ректора від 25.08.2020 р. Університет не вважає за можливе вносити зміни до документів «заднім числом»;</p> <p>- У профілі ОПП визначення кваліфікації надано згідно пункту «Кваліфікація в дипломі» затвердженого стандарту (Розділ «Загальна характеристика»), що є цілком достатнім для ідентифікації кваліфікації. Додамо що у пункті 3. «Форма атестації здобувачів вищої освіти» опису освітньої програми (с.18) наведено докладну інформацію про документ, який отримують випускники після успішного складання підсумкового іспиту та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра. Документ встановленого зразка свідчить про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації «бакалавр філології» за спеціалізацією «українська мова та література».</p> <p>Гарант програми усвідомлює важливість відповідності профілю освітньої програми НРК та вимогам до таких документів, тому виправлення будуть внесені при розробці нової редакції програми, або при внесенні</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>присвоєння професійних кваліфікацій “вчитель загальноосвітнього навчального закладу” та “фахівець (переклад)”, які можуть бути присвоєні за результатами опанування блоків профільованих дисциплін; - формулювання мети ОПП, а також її фокусу охоплює, поміж іншого, усі можливі траєкторії навчання (набуття навичок з методики викладання української мови як іноземної та отримання знань з лінгвокультурології), передбачені профільованими блоками вибіркового дисциплін.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. Удосконалення та успішна реалізація ОПП в майбутньому потребує тісної взаємодії з державними інституціями, зокрема МЗС, МОН України, а також партнерської взаємодії з посольствами іноземних держав в Україні. Рекомендуємо активізувати роботу із залучення державної підтримки, налагодження зв'язків з центрами україністики у світі, а також українськими ЗВО та громадськими організаціями, що займаються промоцією української мови як іноземної.</p> <p>2. Уточнити формулювання в профілі ОПП, зокрема чітко окреслити мету освітньої програми та визначення освітньої кваліфікації, присвоєння якої передбачене Стандартом.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 1. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1. Здійснений аналіз дозволяє стверджувати про загалом відповідність ОПП вимогам Критерію 1. Визначені технічні недоліки профілю не впливають на загальну якість освітньої програми. Їхнє усунення сприятиме більш адекватному донесенню цілей ОПП та особливостей її реалізації до всіх груп зацікавлених сторін.</p>	<p>змін до неї.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. Рекомендація частково виконується. Так, взаємодія із посольствами іноземних держав в Україні, зокрема з посольством КНР, відбувається досить активно. Налагоджена співпраця з кафедрами україністики Університету у Вроцлаві (Польща) та Університету Климента Охридського (Софія, Болгарія); студенти ОПП вперше взяли участь в міжнародному орфографічному конкурсі з української мови, а представник кафедри Ганна Швець була членом журі в Ягеллонському університеті (Краків, Польща), що теж є важливим кроком до науково-методичної комунікації. Гарант програми і кафедра працюють над розширенням співпраці з дипломатичними установами, а також буде звертатися до державних інституцій та громадських організацій з проханнями про інформаційну підтримку. Зокрема планує звернутися до Департаменту комунікації та публічної дипломатії МЗС України, Українського інституту, МОН України з ідеями щодо висвітлення змісту ОПП за кордоном.</p> <p>2. Коментарі див. Недоліки. Формулювання в профілі ОПП будуть уточнені.</p>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.</p>	<p>Слабкі сторони:</p> <p>1. Із зауваженням шановних експертів можемо</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>Сильні сторони: 1. Зміст ОПП загалом має чітку структуру, ОК становлять логічну взаємопов'язану систему, яка сукупно формує компетентності, потрібні для розв'язання складних спеціалізованих завдань в галузі філології, зокрема лінгвістики та перекладу. Освітні компоненти ОПП забезпечують набуття студентами-іноземцями здатності вільно спілкуватися українською мовою, ознайомлення із системою базових лінгвістичних і літературознавчих категорій, теорій і концепцій, дозволяють досягти високого рівня володіння українською мовою в усіх видах мовленнєвої діяльності та опанування майстерністю перекладу з української на рідну мову.</p> <p>2. КНУТШ демонструє гнучкість застосування загальноуніверситетських процедур формування малокомплектних груп і зменшення аудиторного навантаження відповідно до потреб здобувачів вищої освіти та рекомендацій за результатами попередніх акредитаційних експертиз.</p> <p>Позитивні практики: Компенсування браку контактних занять, зумовленого невеликим контингентом ОПП, практикою індивідуального консультування та проведенням факультативних занять.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. Можливості реального вільного вибору навчальних дисциплін є звуженими через низку чинників: блоковий підхід до реалізації права на вибір у поєднанні з невеликим контингентом студентів на ОПП та окреслені вимоги до формування груп; недостатню поінформованість студентів щодо альтернативних шляхів реалізації права на вибір. Зауважимо, що рекомендацію щодо удосконалення процедури реалізації права на вибір навчальних дисциплін було надано під час попередніх акредитацій освітніх програм в Інституті філології КНУТШ, зокрема за результатами акредитаційної експертизи ОПП “Англійська філологія та дві іноземні мови (мова навчання англійська)” бакалаврського рівня (справа №0624/АС-20).</p>	<p>погодитися лише частково. Блоковий підхід видається найкращим, оскільки дозволяє студентам отримати додатково професійну кваліфікацію, крім того викладання вибіркового дисциплін відбувається з орієнтацією на потреби саме іноземних студентів. Водночас здобувачі освіти не обмежені пропозиціями програми – вони мають право взагалі не обрати жодного блоку, а сформуванню власної освітньої траєкторії - у системі автоматизації Університету Triton студенти можуть ознайомитися з навчальними планами інших освітніх програм не тільки Інституту філології, а й усього Університету, після чого обрати дисципліни за власним бажанням.</p> <p>Недоліки:</p> <p>1. Не можемо погодитися з визначенням недоліку 1. Досягнення ПРН 8 та ПРН 9 у межах дисциплін «Сучасна українська мова» та «Стилістика української мови» не випадкове, а зумовлене специфікою контингенту студентів. Для них більш доцільно вивчати мову в синхронічному аспекті із залученням діяхронічного; розглядати літературні норми та відхилення від неї. Це в жодному разі не призводить до звуження тем, а свідчить про їх адаптацію до потреб та можливостей студентів.</p> <p>2. ПРН 25 і ПРН 26 досягаються не одночасно, а лише під час вивчення дисциплін певного вибіркового блоку, що відбито у «Матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами освітньої програми</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>Недоліки:</p> <p>1. ПРН 8 (в контексті знання й розуміння історії української мови) та ПРН 9 (в контексті забезпечувати здатність характеризувати діалектні і соціальні різновиди мови) забезпечено опосередковано через змістове наповнення курсів “Сучасна укр. мова” (ОК 9, 10, 11, 12, 13) та “Стилістика укр. мови” (ОК 14);</p> <p>2. ПРН 25 та ПРН 26 не можуть бути досягнуті одночасно, адже забезпечені різними вибірковими блоками дисциплін: “Викладання української як іноземної” та “Укр. мова в лінгвокультурологічному аспекті” відповідно.</p> <p>Рекомендації: 1. З метою реального забезпечення здобувачам вищої освіти права обирати навчальні дисципліни в обсязі, передбаченому законодавством, рекомендуємо удосконалити: процедури інформування щодо можливостей реалізації індивідуальної освітньої траєкторії; належне адміністрування системи організації вибору навчальних дисциплін; функціонування загально університетського Каталогу вибіркових курсів.</p> <p>2. Рекомендуємо переглянути перелік обов'язкових ОК з метою реалістичного забезпечення ПРН-8 та ПРН-9, а також вилучити з переліку програмних результатів навчання ПРН-25 та ПРН-26.</p> <p>3. Рекомендуємо забезпечити студентам можливість проходити перекладацьку практику на зовнішніх базах практик (в перекладацьких агенціях, іноземних посольствах та консульствах).</p> <p>4. З метою більш повного врахування особливостей освітніх програм рекомендуємо відмовитись від практики визначення обсягу та змісту обов'язкових освітніх компонентів на загальноуніверситетському рівні. Можливу уніфікацію забезпечення загальних компетентностей випускників КНУТШ доцільно здійснити шляхом формулювання переліку рекомендованих програмних результатів навчання, шляхи забезпечення яких можна було б варіювати, залежно від контексту Сторінка 10 реалізації освітньої програми та реальних потреб здобувачів вищої освіти.</p> <p>5. Передбачити складання кваліфікаційного іспиту (розширення програми</p>	<p>(вибірковими)» (с.22 Опису). Проте ми приймаємо зауваження експертів.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. Див. коментар до слабкої сторони 1. Крім того зазначимо, що інформування щодо реалізації індивідуальної освітньої траєкторії студентів та адміністрування відбувається належним чином. (с. 13-14 ВСО). Щодо каталогу вибіркових курсів то ця рекомендація зайва – кожен здобувач університету має право і можливість (через персональний кабінет у ІС «Тритон») вільного вибору навчальних дисциплін із всього переліку які викладаються за всіма програмами Університету. Ніякі додаткові каталоги непотрібні.</p> <p>2. Див. коментар до п.1 і в 2 Недоліках.</p> <p>3. Рекомендація вже частково реалізується, оскільки є попередні домовленості з Центром перекладу Алеско, з КМAM ім.Р.М.Глієра, Підготовчим відділенням КНУТШ щодо проходження фахово-виробничої (перекладацької) практики у вересні 2021 р. Відповідні угоди будуть укладені безпосередньо перед початком практики. Першу практику (два тижні лютого 2021 р) теж планували проводити на базі означених установ, але студенти через складну епідеміологічну ситуацію в Києві обрали місцем її проведення Інститут філології, що не суперечить «Положенню про проведення практики студентами КНУТШ» (п.4.3. Базами практики можуть бути навчальні, виробничі й наукові підрозділи Університету чи іншого вищого навчального закладу, інститути НАНУ, інші наукові установи, підприємства,</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>комплексного іспиту) за результатами вивчення спеціалізованих блоків дисциплін, де відбувається присвоєння професійної кваліфікації.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 2. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2. Експертна група зробила висновок про загалом відповідність ОПП вимогам Критерію 2. Виявлені слабкі сторони на загальну якість реалізації ОПП суттєво не впливають. Недоліки в контексті забезпечення освітніми компонентами програмних результатів навчання ЕГ вважає несуттєвими, а висловлені рекомендації передусім спрямовані на окреслення шляхів удосконалення проаналізованої ОПП.</p>	<p>організації, установи будь-якої форми власності в Україні та за її межами, які мають належні умови для проведення практики).</p> <p>4. Категорично не згодні із рекомендацією «відмовитись від практики визначення обсягу та змісту обов'язкових освітніх компонентів на загальноуніверситетському рівні». Право визначати «портрет» випускника ЗВО як раз і є однією із невід'ємних складових академічної автономії ЗВО. Відповідні рішення в Університеті приймаються усіма структурними підрозділами консенсусом (на Науково-методичній Раді, у якій своє представництво мають і здобувачі освіти) і орієнтовані на різнобічний розвиток здобувачів освіти. При цьому кожен гарант рогами має право запропонувати свій варіант (траєкторію) досягнення визначених на загальноуніверситетському рівні цілей, і вона може бути підтримана НМР.</p> <p>5. Не можемо повністю погодитись із зауваженням, адже введення результатів навчання які забезпечуються вибірковими блоками до обов'язкової програми кваліфікаційного іспиту означатиме звуження можливостей студента щодо вільного вибору дисциплін.</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.</p> <p>Сильні сторони: 1. Правила прийому на ОПП «Українська мова та переклад (для іноземців) (мова навчання українська)» чіткі, зрозумілі та</p>	<p>Слабкі сторони та Рекомендації: Рекомендація 1 вже поступово втілюється в життя, студенти мають доступ до сайту Відділу академічної мобільності КНУТШ, де можуть отримати первинну інформацію про можливості тимчасового навчання/стажування в інших університетах, а потім</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>доступні для потенційних вступників. Інформація про правила прийому на освітню програму розміщена на сайті структурних підрозділів, які беруть участь в організації процедури вступу. Для зручності потенційних абітурієнтів інформацію подано українською, англійською та російською мовами.</p> <p>2. Вступні випробування організовані з дотриманням вимог законодавства. Програми випробувань та визначені процедури їх проведення дозволяють встановити необхідний рівень володіння українською мовою для вступу на ОПП.</p> <p>3. В КНУТШ розроблено чіткі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.</p> <p>Позитивні практики: 1. Підготовче відділення КНУТШ забезпечує різносторонню консультаційну, інформаційну, юридичну підтримку абітурієнтів-іноземців, фактично здійснюючи їхній супровід від моменту вступу на Підготовче відділення і до завершення навчання у КНУТШ.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.</p> <p>Слабкі сторони: 1. Попри чітко окреслену й оприлюднену на сайті ЗВО інформацію про правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, здобувачі вищої освіти демонстрували поверхневе розуміння визначених процедур. Практик застосування згаданих процедур на ОПП (започаткованій 2018 р.) наразі не було.</p> <p>Рекомендації: 1. З метою забезпечення кращої поінформованості здобувачів вищої освіти, які навчаються на ОПП рекомендуємо організувати додаткову роз'яснювальну кампанію серед студентів-іноземців щодо можливостей академічної мобільності та процедур визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО.</p>	<p>звернутися до працівників Відділу чи до гаранта ОПП, щоб дізнатися деталі. Студенти мають уявлення про академічну мобільність, проте в умовах пандемії, вона для них перетворилася на віддалену перспективу. Крім того зазначимо, що привабливість програм академічної мобільності за межами України для здобувачів які приїхали із інших країн вивчати українську мову більш ніж сумнівна.</p> <p>2. Рекомендація щодо визнання неформальної освіти є необґрунтованою. Київський національний університет імені Тараса Шевченка у своїй діяльності завжди керується вимогами законодавства та положеннями нормативних документів. Сфера неформальної освіти в Україні законодавчо нерегульована. В Україні на цей час відсутня система контролю якості освітнього рівня програм в системі неформальної/інформальної освіти.</p> <p>У зв'язку з цим Університет не визнає результатів навчання у неформальній/інформальній освіті до затвердження регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством. Аргументи: а) згідно Закону України «Про освіту» (ст.8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством». б) в Законі України «Про вищу освіту» детально розписуються права ЗВО щодо самостійного визнання освітніх кваліфікацій і результатів навчання у формальній освіті і відсутня згадка про будь-які права ЗВО щодо визнання</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>2. Розробити внутрішні процедури визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.</p> <p>3. З метою збільшення контингенту здобувачів, які навчаються на ОПП активізувати інформаційну кампанію про освітню програму, зокрема й у закладах-партнерах за кордоном та через іноземні посольства в Україні.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3. ЕГ встановила рівень В відповідності цієї ОП Критерію 3, зазначила, що окреслені слабкі сторони загалом не впливають на якість освітньої програми.</p>	<p>результатів неформальної освіти; в) згідно ст.3 Закону України «Про освіту» органом, який «формує вимоги до ... визнання результатів неформального та інформального навчання» визначається Національне агентство кваліфікацій. Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. «Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми».</p> <p>Відтак, рекомендація «Розробити внутрішні процедури визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті» є вимогою до Університету порушити закон, що Університет робити категорично відмовляється.</p> <p>Понад те, запровадження ЗВО України у явочному порядку (рішеннями Вчених рад, але без врегулювання на національному рівні) практики визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті є не тільки порушенням тільки законодавства України, але й суперечить рекомендаціям ЄС, що створює ризики для визнання дипломів ЗВО України у Європі.</p> <p>Ця позиція Університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня визнало (у відповіді С.М. Квіта), що відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми (див відеозапис). До</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
	<p>речі, аналогічні настанови (щодо того, що неврахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми) експертам і ГЕР керівництво Національного Агентства надало під час семінарів у вересні 2020 року (https://bit.ly/3iYwvR). Додатково повідомляємо, що наразі НАК України разом із МОН України розробляються і погоджуються: проект Постанови Кабінету Міністрів України щодо присвоєння професійних кваліфікацій і визнання результатів неформального навчання і проект наказу МОН України щодо визнання неформального навчання при присвоєнні освітніх кваліфікацій (цей проект оприлюднений для громадського обговорення 13.04.2021 р.). Представники Київського національного університету беруть участь у цій роботі і достеменно знають поточний стан справ</p> <p>3. Рекомендація буде реалізована, про що ми писали у коментарі до рекомендації 1 Критерію 1.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4. Сильні сторони: 1. Забезпечення академічної свободи і студентоцентрований підхід реалізовані через вільний вибір викладачами форм і методів навчання та вільний доступ до методичного забезпечення на сайті ЗВО. 2. Перезатвердження робочих навчальних програм 1 раз на 3 роки, оновлення списку літератури в більшій частині робочих навчальних програм і внесення до списку літератури наукових і навчально-методичних розробок викладачів. Позитивні практики: 1. Оновлення списків рекомендованої літератури із додаванням навчальних видань 2018-2020 років і</p>	<p>Слабкі сторони</p> <p>1. Можемо частково погодитися із зауваженням шановних експертів, будемо працювати над оновленням переліків рекомендованої літератури. Вважаємо за потрібне пояснити, що наявність серед рекомендованих джерел позицій, виданих порівняно давно, зумовлена кількома чинниками: 1) доступністю; 2) ґрунтовністю; 3) відносною простотою викладу матеріалу, що впливає на сприйняття наукової інформації студентами-іноземцями. 2. Можемо погодитися із зауваженням лише частково, оскільки дисципліни «Писемне мовлення» та</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>впровадження авторських наукових розробок в освітній процес. 2. Участь студентів у наукових конференціях і міжнародних конкурсах.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4. Слабкі сторони: 1. Подання в списках рекомендованої літератури окремих освітніх компонентів застарілих навчальних і наукових видань. 2. Відсутність в навчальному плані освітнього компонента, який орієнтований на виформування наукового стилю, опрацювання джерельної та теоретико-методичної бази, навчання різних видів аналізу матеріалу тощо.</p> <p>Рекомендації: 1. Оновити списки рекомендованої літератури в усіх РПНД із додаванням праць та авторських розробок викладачів, які працюють на ОПП. 2. Активніше залучати студентів до наукової роботи з огляду на наявність в ОПП двох курсових і бакалаврської роботи, а також ввести навчальну дисципліну, яка передбачала б опанування наукового стилю сучасної української мови, теоретичних і практичних засад наукової роботи, а також використання новітніх методів і прийомів аналізу, структурування та презентацію отриманих результатів наукового дослідження.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4. ЕГ дійшла висновку про загальну відповідність освітньої діяльності КНУТШ Критерію 4, а визначені недоліки суттєво не впливають на якість освітнього процесу за цим критерієм.</p>	<p>«Коментоване читання наукових текстів», що належать до ОК і викладаються у першому семестрі, спрямовані на вироблення навичок сприйняття текстів наукового стилю. Але гарант розглядає можливість введення ще одного ОК «Основи наукових досліджень», який буде спрямований на аналітичну роботу студентів, навчання працювати з джерельною базою та орієнтуватиме їх на наукові дослідження.</p> <p>Рекомендації: 1. Див. коментар до Слабкі сторони 1. 2. Пропозицію активніше залучати студентів до наукової діяльності можемо сприйняти не як зауваження, а як констатацію факту, оскільки таке залучення постійно здійснюється. У весняному семестрі студенти активно працюють над курсовими роботами, виступають з доповідями на конференціях. Членам ЕГ були надані копії програми конференції за 2019/2020 н.р., 2020/2021 н.р. із зазначенням тем доповідей наших студентів.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.</p>	<p>Слабкі сторони: 1. Не можемо погодитися із таким визначенням</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>Сильні сторони: 1.Контрольні заходи і критерії оцінювання є чіткими, прозорими та оприлюднені на сайті КНУТШ, Інституту філології та в робочих програмах навчальних дисциплін.</p> <p>2. Результати внутрішнього моніторингу якості освіти, представленого у звіті за результатами опитування здобувачів вищої освіти, засвідчують самостійність та обізнаність студентів із формами контролю та вимогами оцінювання.</p> <p>Позитивні практики: 1. Забезпечення доступу до інформації про освітній процес на сайті ЗВО у зручній і доступній формі.</p> <p>2. Регулярне проведення моніторингу якості надання освітніх послуг.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>Слабкі сторони: 1. Наявність бакалаврської роботи не забезпечена реалізацією ПРН, що не охоплені іншими ОК. 2. Відсутність у студентів чітких уявлень про академічну доброчесність.</p> <p>Рекомендації: 1. У профілі освітньої програми уточнити, яких саме ПРН досягають завдяки написанню курсових робіт і яких - окремо - бакалаврської роботи.</p> <p>2.Посилити інформування студентів про види і форми академічної недоброчесності.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 5. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5</p> <p>Прозорість контрольних заходів та схарактеризованих критеріїв оцінювання здобувачів з оприлюдненням інформації у вільному доступі на сайті КНУТШ та Інституту філології дає підстави стверджувати, що освітній процес за ОПП загалом відповідає вимогам Критерію 5. Додавання бакалаврської роботи до ОК, визначених Стандартом є дискусійною. Принципи академічної доброчесності не зрозумілі студентам-іноземцям, але</p>	<p>слабкої сторони. У Стандарті та в інших нормативних документах не встановлена пряма відповідність між ПРН і певним освітнім компонентом, навпаки кілька ОК можуть формувати один ПРН, або один ОК спрямований на досягнення різних ПРН, що спостерігається в цій освітній програмі.</p> <p>2. Див. коментар до Рекомендації 2.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. Не вважаємо за доцільне вводити додатковий ПРН для бакалаврської роботи, оскільки курсові роботи та кваліфікаційна робота бакалавра працюють передусім на досягнення спільного результату – ПРН 19 (Мати навички участі у наукових/або прикладних дослідженнях у галузі філології). Досягнення ПРН відбувається, звісно, на різних рівнях: курсові роботи на початковому рівні, а кваліфікаційна робота бакалавра удосконалює відповідні навички та вміння.</p> <p>2. Рекомендацію про посилення інформування студентів щодо академічної доброчесності/недоброчесності ми вже виконуємо, у курсі «Вступ до університетських студій» вони знайомляться з цим поняттям, умовами дотримання академічної доброчесності. 27 січня 2021 року усі студенти, які навчаються за ОПП, прослухали лекцію «Академічна доброчесність», такі практики ми, безумовно, будемо розвивати. НПП освітньої програми доклали максимальних зусиль, щоб студенти мали чіткі уявлення про академічну доброчесність. Можливо, фокус-група студентів не зорієнтувалася у формулюваннях запитань експертів.</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>загалом це не знецінює загальної відповідності ОПП Критерію 5.</p>	<p>Пояснення до Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5. Стандарт вищої освіти передбачає можливість уведення "додаткових форм атестації здобувачів вищої освіти за конкретною освітньою програмою". Проектна група ОП скористалася цією можливістю, зважаючи на те що випускники цієї ОП можуть продовжити навчання за освітньо-науковою програмою "Українська мова та література (для іноземців)", що потребує від них розвинених дослідницьких навичок та вмінь.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси Загальний аналіз щодо Критерію 6: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію</p> <p>Сильні сторони: 1.Кадровий склад групи забезпечення освітнього процесу, наявність вчених ступенів і вчених знань у викладачів, а також наукових статей і навчально-методичних розробок. 2.Матеріальне і моральне заохочення НПП. 3. Психологічна допомога для НПП. Позитивні практики: 1. Надання першочергової психологічної допомоги НПП. 2. Преміювання та моральні заохочення викладачів за наукові досягнення.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6. Слабкі сторони: 1. Недостатність співпраці з роботодавцями, професіоналами-практиками та експертами, які мало залучені до забезпечення освітнього процесу на ОПП.</p>	<p>Слабкі сторони і рекомендації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рекомендацію розглянути можливості більшого залучення представників роботодавців та експертів галузі до навчального процесу приймаємо, і вже частково реалізуємо, про що було зазначено в коментарі до Рекомендації 3 Критерію 2. 2. Слабка орієнтація на українських роботодавців пояснюється тим, що а) іноземні студенти за освітньою програмою навчаються за власні кошти й мотивовані повертатися в рідні країни; б) усі іноземні здобувачі вищої освіти їдуть в Україну за студентською візою, тому під час навчання вони можуть працювати лише на волонтерських засадах, а після закінчення навчання дія візи закінчується автоматично, що означає негайний виїзд з України. Тому з українськими роботодавцями співпраця можлива лише у формі практичної підготовки. 3. Рейтингове оцінювання НПП в Університеті

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>2. Слабка орієнтація на українських роботодавців. Рекомендації: 1. Посилити співпрацю з роботодавцями, професіоналами-практиками та експертами, залучивши їх до участі в реалізації освітнього процесу, зокрема під час практичної підготовки здобувачів.</p> <p>2. Запровадити рейтингове оцінювання НПП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 6. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6. Наявність викладачів із науковими ступенями та вченими званнями, активна наукова діяльність викладачів та постійне підвищення кваліфікації відповідає вимогам до кадрового забезпечення ОПП. Відсутність реальної співпраці із зовнішнім стейхолдерами дає підстави стверджувати, що загалом Критерій 6 реалізовано в ОПП, але потребує посилення співпраці з роботодавцями.</p>	<p>здійснюється в межах структурних підрозділів.</p> <p>Укладення загально-університетських рейтингів НПП є більш ніж проблематичним через суттєві відмінності можливостей реалізації наукового потенціалу представників різних галузей знань (зокрема можливостей публікації у виданнях які індексуються Scopus чи Web of Science, можливості укладання угод на прикладні наукові дослідження тощо).</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p> <p>Загальний аналіз щодо Критерію 7:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію</p> <p>Сильні сторони: 1. Матеріально-технічне забезпечення, аудиторний фонд, умови, в яких відбувається навчання представлено на достатньому рівні. Наявна комп'ютерна, мультимедійна техніка, стилізоване оформлення спеціалізованих аудиторій сприяють студентам-іноземцям зануритися в українські реалії та отримати навчальний матеріал не тільки в усній формі від лектора, а й за допомогою сучасного обладнання.</p> <p>2. Завдяки розгалуженому спектру послуг Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича, а також наявності книжкового фонду на кафедрі української та російської мов як іноземних, навчально-методичне забезпечення відбувається у повному обсязі.</p> <p>3. Освітнє середовище під час навчання студентів відповідає всім вимогам та є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Студенти</p>	<p>Слабкі сторони та рекомендації:</p> <p>1. Рекомендацію щодо створення електронної бази авторських підручників та посібників вважаємо слушною, проте хочемо наголосити, що студенти отримують всі потрібні їм матеріали через Google Classroom: або електронний варіант, або скан-копії. Крім того, студенти мають усі можливості долучатися до використання сконцентрованих у Науковій бібліотеці імені М.Максимовича наукових та навчальних видань. Активність їхнього залучення залежить від особистісних чинників – рис характеру передусім.</p> <p>2. Рекомендація вже втілюється у життя, Голова й представники Студпарламенту ІФ, з одного боку, та представник студентів-іноземців, з іншого боку, вже</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>отримують допомогу від викладачів у повному обсязі та з будь-яких питань.</p> <p>4. Підготовче відділення забезпечує максимальну допомогу студентам-іноземцям упродовж усього періоду навчання. Студенти охоче звертаються до викладачів Підготовчого відділення.</p> <p>5. Створені достатні умови для осіб із особливими потребами. Корпус ІФ оснащено необхідними допоміжними конструкціями для пересування осіб на візку, таблички з назвами кабінетів містять шрифт Брайля. За необхідності, є можливість надання допоміжних послуг людини, яка буде повністю супроводжувати особу з особливими потребами під час знаходження в корпусі університету.</p> <p>6. Широко представлена інформація щодо вирішення конфліктних ситуацій, запобігання дискримінації та інших випадків. З питань виявлення корупції на сайті КНУТШ присвячено окремо сторінку, де міститься вся необхідна інформація.</p> <p>Позитивні практики: 1. Розроблення підручників, посібників, методичних порад за авторством викладачів кафедри відповідно з урахуванням особливостей навчання іноземних студентів.</p> <p>2. Активна робота Психологічної служби, яка проводиться із застосуванням всіх можливих інформаційних платформ та соціальних месенджерів, щодо надання широкого спектру послуг з психологічної допомоги. Вагомим позитивним складником є надання психологічної допомоги як студентам, так і викладачам та працівниками КНУТШ.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.</p> <p>Слабкі сторони: 1. Під час дистанційного навчання студенти обмежені у доступі до бібліотечного фонду кафедри, частково відсутні електронні версії книг, посібників, які є допоміжними у процесі навчання іноземних студентів.</p> <p>2. Робота Студпарламенту КНУТШ та зокрема ІФ з іноземними студентами відбувається не у повному обсязі, а подекуди позірно має декларативний характер. Студенти ОПІ не знають, як працює Студпарламент, які функції</p>	<p>домовилися про співпрацю та можливості глибшого входження іноземців до студентського середовища.</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>виконує, як можна приєднатися до організації та вирішувати інші організаційні питання.</p> <p>Рекомендації: 1. Рекомендуємо створити електронну базу авторських підручників, посібників та методичних порадників, які використовуються під час навчання іноземних студентів та надавати обмежений доступ за посиланням та у режимі “перегляду”.</p> <p>2. Рекомендуємо посилити інформування з боку Студпарламенту про свою діяльність серед студентівіноземців, співпрацювати зі студентами-іноземцями не тільки через кафедри та викладачів, а й безпосередньо організувати зустрічі (в карантинних умовах це можливо у режимі онлайн).</p> <p>Рівень відповідності Критерію 7. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7. Наявність вагомої кількості сильних сторін та позитивних практик щодо освітнього середовища та матеріальних ресурсів дають змогу констатувати загалом відповідність наведених фактів вимогам Критерію 7. Водночас виокремленні слабкі сторони потребують удосконалення у питаннях забезпечення необхідними навчально методичними ресурсами студентів в умовах дистанційного навчання (варто зауважити, що втілення цієї рекомендації вже розпочало своє втілення з боку деяких викладачів кафедри), а також покращення роботи Студпарламенту у напрямку співпраці зі студентами-іноземцями.</p>	
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p> <p>Загальний аналіз щодо Критерію 8: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію Сильні сторони: 1. У КНУТШ налагоджена багаторівнева система щодо розроблення, затвердження та періодичного моніторингу ОПП; відповідно до нормативних документів. 2. Оновлення ОПП “Українська мова та переклад (для іноземців)”</p>	<p>Рекомендації: 1. Рекомендація залучення студентів до засідання кафедри при обговоренні результатів опитувань не видається за оптимальну. Університету видається більш оптимальним, за необхідності уточнення побажань студентів та/або викладачів, проведення окремих фокус-груп – таким чином мінімізуються ризики неправильно сприйняття зауважень студентів</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>відбувається щороку, формується відповідність стандартам та сучасним вимогам до майбутніх професіоналів.</p> <p>3. У КНУТШ на високому рівні сформована культура якості освітньої діяльності, яка регулюється відповідними структурними підрозділами та є допоміжною у процесі отримання студентами якісної освіти.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.</p> <p>Рекомендації: 1. Залучати студентів до засідань кафедри під час обговорень результатів опитувань, забезпечивши таким чином можливість для студентів висловити свої зауваження та ідеї щодо покращення ОПП у більш детальному форматі.</p> <p>2. Налагодити взаємодію Студпарламенту зі студентами-іноземцями; заохотити іноземців до активної участі в житті університету, зокрема брати участь у процесах обговорення щодо оновлення ОПП як на рівні кафедри, так і більш загальноуніверситетському рівні.</p> <p>3. Визначити коло потенційних роботодавців, зважаючи на контингент студентів, налагодити постійну співпрацю з роботодавцями та активно залучати їх до процесів оновлення ОПП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 8. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8. Наявність відповідних нормативних документів щодо внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, постійний моніторинг та удосконалення ОПП, а також налагоджена система дотримання запроваджених процесі перегляду та оновлення ОПП дає підстави констатувати загалом відповідність наведених фактів Критерію 8. Проте деякі структурні ланки сформованої системи потребують додаткової уваги від керівництва ЗВО, зокрема налагодження співпраці студентів-іноземців зі</p>	<p>викладачами і навпаки. До того ж у добувачів освіти із Китаю та Японії (як і у студентів багатьох інших країн Далекого і Близького Сходу) відмінна від європейської культура спілкування із викладачами, що теж слід враховувати. Інше питання що гарант програми, як особа відповідальна за її моніторинг і розробку проектів змін, зобов'язаний повідомляти студентів як про заходи вжиті за результатами опитувань, так і про причини неврахування пропозицій студентів якщо такі були.</p> <p>2. Рекомендація вже втілюється у життя, Голова й представники Студпарламенту ІФ, з одного боку, та представник студентів-іноземців, з іншого боку, вже домовилися про співпрацю та можливості глибшого входження іноземців до студентського середовища.</p> <p>3. Налагодження співпраці із потенційними роботодавцями утруднене оскільки іноземні студенти за освітньою програмою навчаються за власні кошти, або за кошти своїх урядів й мотивовані працевлаштуватися у рідних країнах. Наявність же у них студентської візи практично унеможливає їх офіційне працевлаштування в Україні під час навчання, по завершенні якого вони мають негайно покинути Україну.</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>Студпарламентом та формування групи потенційних роботодавців, які будуть активно долучатися до перегляду ОПП. Наведені слабкі сторони суттєво не впливають на загальну якість ОПП та освітнього процесу в ЗВО.</p>	
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p> <p>Загальний аналіз щодо Критерію 9:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію</p> <p>Сильні сторони: 1. Нормативні документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу розміщені у вільному доступі на декількох сайтах: головному сайті КНУТШ, на сайті Вченої ради та сайті Науковометодичного центру організації навчального процесу КНУТШ.</p> <p>2. Зважаючи на розгалужену систему діяльності університету, для багатьох структурних підрозділів наявні окремі сайти, на яких публікується актуальна інформація та підтримується систематичне оновлення цих сайтів.</p> <p>3. Відповідно до вимог сучасності та в умовах дистанційного навчання активно використовуються соціальні мережі (Facebook, Telegram, Instagram та ін.) з метою інформування студентів щодо актуальних новин з життя університету.</p> <p>4. Зважаючи на те, що за цією ОПП навчаються студенти-іноземці та загалом в університеті велика кількість іноземців, позитивною практикою є переклад головного сайту КНУТШ трьома мовами (російською, українською, англійською) та сайту Підготовчого відділення двома мовами (українською та англійською), що спрощує ознайомлення студентів з необхідною інформацією та підвищує інтерес майбутніх абітурієнтів до КНУТШ.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p> <p>Рекомендації: 1. Запровадити систематичний перегляд всіх сайтів всіх структурних підрозділів університету з метою підтримки оновлення актуальної інформації.</p> <p>2. Пропонуємо на головному сайті КНУТШ створити інтерактивну мапу із</p>	<p>1. Рекомендацію «запровадити систематичний перегляд всіх сайтів всіх структурних підрозділів університету з метою підтримки оновлення актуальної інформації» сприймаємо як загальне побажання виконання якого є неужильним обов'язком всіх ЗВО</p> <p>2. Рекомендацію щодо створення інтерактивної мапи сайту Університету можливо буде враховано при його реорганізації, створення ж мапи існуючого сайту вважаємо недоцільним. Посилання на сайти, соціальні мережі та месенджери університету присутні на чинній версії сайт.</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>посиланнями на всі сайти, соціальні мережі та месенджери університету, що полегшить пошук необхідної інформації та буде висвітлювати всю потужну структуру КНУТШ.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 9. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9. Виявлені слабкі сторони та запропоновані рекомендації суттєво не впливають на якість освітнього процесу на ОП.</p>	